

Problem med spel om pengar – vi reder ut begreppen

När olika texter använder många begrepp kan det bli förvirrande för den läsare som vill kunna värdera informationen och själv använda rätt terminologi. Här förklarar vi hur Folkhälsomyndigheten använder de vanligaste och viktigaste begreppen.

Spelproblem – ett samlingsbegrepp

Spelproblem är ett samlingsbegrepp som beskriver de negativa sociala, ekonomiska eller hälsomässiga konsekvenser som spel om pengar kan få, oavsett hur stora eller små problemen är. Spelproblem kan alltså handla om allt från enstaka negativa konsekvenser till många allvarliga problem på flera områden.

För en enskild person innebär spelproblem att det blir svårt att begränsa utgifter för spel om pengar eller tiden som personen använder för att spela. Det leder till negativa konsekvenser för den enskilde själv, men även för närstående och samhället.¹

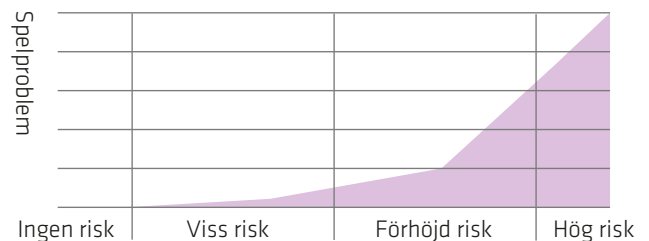
Spelproblem har även en specifik betydelse, se nästa sida.

Vi talar om spelande och riskkonsumtion – inte missbruk

Inom socialt arbete är begreppet missbruk vanligt, eftersom det förekommer i socialtjänstlagen. Oftast beskriver begreppet allmänt negativa sociala konsekvenser för en individ. Det är en lindrigare form av problem än beroende, som beskriver de negativa biologiska och medicinska aspekterna av konsumtion. Folkhälsoperspektivet lyfter snarare *spelande* och *riskkonsumtion*.

MÅLGRUPP OCH SYFTE Detta faktablad beskriver de vanligaste och viktigaste begreppen inom området spel om pengar. Syftet är att underlätta för läsare att värdera information och själv använda rätt terminologi. Faktabladet riktar sig till dig som arbetar med att förebygga spelproblem..

Figuren visar att spelproblem finns bland såväl personer med låg risk för att ha spelproblem som i grupper med hög risk. Gruppen med hög risk innehåller färre personer än övriga grupper. Det är dock vanligare med spelproblem i denna grupp och problemen är mer allvarliga.

Detta faktablad är en del av Folkhälsomyndighetens kunskapsstöd för att förebygga spelproblem. Syftet med stödet är att stärka våra målgruppers kunskap om spelproblem och förebyggande åtgärder och ge vägledning för ett kunskapsbaserat och kvalitetssäkrat förebyggande arbete. Stödet består av kunskapsammanfattningar, informations- och vägledningsmaterial. Flera produkter är särskilt framtagna för dig som arbetar med att förebygga spel om pengar och spelproblem bland barn och unga.

Alla produkter hittar du via spelprevention.se eller kunskapsguiden.se. Kunskapsstödet har tagits fram i samråd med Socialstyrelsen.

1. Baserat på definitionen i Gambling Research Australia (2005) Problem gambling and harm. Towards a national definition, The Ministerial Council on Gambling.

Några specifika begrepp

Ibland använder vi begrepp som har en mer specifik betydelse för att synliggöra ett speciellt sammanhang, till exempel i olika mätinstrument.

HASARDSPELSSYNDROM

Hasardspelssyndrom är en psykiatrisk diagnos för spel om pengar enligt DSM 5 (Diagnostic and Statistical Manual of mental disorders) som ges ut av American Psychiatric Association. DSM-diagnosen omfattar även *substanssyndrom*, det vill säga beroendeproblematik med alkohol och narkotika.

PROBLEMSPELANDE

Problemspelande är ett mått på spelproblem som främst mäts genom PGSI (Problem Gambling Severity Index). I begreppet ingår inte grupper med viss risk. För att klassificeras som problemspelare krävs minst 3 av 21 poäng. Begreppet används i rapporterna från befolkningsstudien Swedish longitudinal gambling study (Swelogs).

RISKABELT SPELANDE

Riskabelt spelande omfattar allt från personer som ligger i riskzonen för att utveckla ett spelproblem till personer som har ett spelberoende. Folkhälsomyndigheten använder begreppet i den nationella folkhälsoenkäten Hälsa på lika villkor, där vi mäter det genom fyra frågor som är hämtade från PGSI (se ovan).

RISKABLA SPELVANOR

Riskabla spelvanor var ett begrepp Folkhälsomyndigheten använde mellan 2004 och 2013 som ett mått på spelproblem i den nationella folkhälsoenkäten Hälsa på lika villkor. Nu använder vi i stället begreppet *riskabelt spelande*.

SPELBEROENDE

Spelberoende betyder att problemen är så allvarliga att det kan vara ett kliniskt beroende.

riskabelt spelande
spelberoende
överdrivet spelande
spelproblem
hasardspelssyndrom
riskspelande
riskabla spelvanor
problem
spelande

Spelberoende är en specifik diagnos, till exempel i officiell svensk hälso- och sjukvårdsstatistik som använder sig av WHO:s diagnosystem ICD-10 (International Classification of Diseases). Inom ICD är spelberoende en diagnos på impuls kontrollstörning.

SPELPROBLEM

Spelproblem är ett mått på allvarliga spelproblem som mäts genom PGSI. För att klassificeras som en person med spelproblem krävs minst 8 av 21 poäng. Detta kallas ibland spelberoende.

ÖVERDRIVET SPELANDE

I folkhälsopolitiken ingår 11 målområden. I målområdet om alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar ingår att minska skadeverkningar av *överdrivet spelande*.² Som indikatorer för överdrivet spelade ingår förutom *spelproblem* även indikatorn *spelande bland barn och unga som inte har åldern inne för att få spela* (18 år utom för Casino Cosmopol som har 20 år).

Mer information om olika mätinstrument finns på spelprevention.se under fliken Att mäta och följa upp spelproblem.

2. Prop 2002/03:35 och prop. 2007/09:110.

Folkhälsomyndigheten